

Nordsjællands
Landboforening

Industrivænget 22

3400 Hillerød

Telefon 48 22 52 00

Telefax 48 22 52 01

E-mail: nola@nola.dk

www.nola.dk

Hillerød Kommune,
By og Miljø,
Trollesmindeallé 27,
3400 Hillerød

Hillerød, 10. september 2021

Bemærkninger til forslag til kommuneplan Hillerød 2021

Som erhvervs- og interesseorganisation for landboere og landbrugere i Hovedstadsregionen har Nordsjællands Landboforening følgende bemærkninger til forslag til kommuneplan 2021. Bemærkningerne er opdelt i indledende bemærkninger til den samlede kommuneplan samt specifikke bemærkninger til udvalgte temaer.

Om den samlede kommuneplan

Som erhvervs og interesseorganisation glæder det os, at Hillerød kommune bl.a. har som pejlemærke at sikre udviklingsmuligheder for kommunens virksomheder, som vokser og skaber vækst og velfærd både lokalt og globalt.

Vi mener dog, at det af planen (hovedstrukturen og underliggende temaer) skal fremgå tydeligere, hvordan man vil sikre disse **udviklingsmuligheder** for **erhvervslivet**, herunder **landbruget** og **dets forsyningsvirksomheder**. For at **opretholde udviklings- og investeringssikkerheden i erhvervet**, har vi som borgere og virksomhedsejere i kommunen brug for at vide, at kommunen vil landbruget som erhverv og det bør fremgå tydeligt af kommuneplanen allerede indledningsvist.

Bevar grundlaget for en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion

Landbruget står i de kommende år over for et meget stort generationsskifte og befinder sig samtidig i et paradigmeskifte, hvor erhvervet (som alle andre erhverv) udvikles i nye retninger i relation til nutidens agenda mht. cirkulær økonomi, bæredygtighed og forsyningsikkerhed. Innovation, robotteknologi, nye dyrkningsformer, græs og bælgrugter til protein, afgrøder til fiber, biostriber, og stalde med insekter til føde og foder bliver også en del af fremtidens landbrug. Erhvervet og ejendommene rummer et enormt potentiale for udvikling og innovation med flere arbejdspladser til følge. Lad dette være inspiration for byrådets og administrationens fremtidige planlægning.

Som i generationer bidrager landbruget fortsat til kommunens attraktivitet og med samfunds nødvendige opgaver bl.a. som landskabs- og naturforvalter og producenter af sunde fødevarer. Udgangspunktet er det åbne land og der er selvsagt brug for jorden til at dyrke den mad, vi senere er mange om at spise. **Derfor er det ekstremt vigtigt politik og planlægning i Hillerød kommune tilrettelægges, så der fortsat er arealer med høj dyrkningsværdi og udviklingsmuligheder for landbruget.**

Bæredygtig og lønsom produktion kan i moderne dansk landbrug gå fint i spænd med naturpleje, biodiversitet, grundvandsbeskyttelse, klima- og miljøhensyn, men bæredygtig og lønsom fødevarerproduktion kan ikke opretholdes på udmagrede, tilgroede eller forsumpede arealer.

Skal Hillerød være fremtidens bæredygtige spisekammer?

Hillerød kommune kan om byrådet vil, være firstmover på et hovedstadsnært væksteventyr inden for landbrug og fødevarerproduktion, hvis man tør tro på erhvervet og se de langsigtede perspektiver for bæredygtig vækst.

Kommuneplanen rækker i princippet 12 år ud i fremtiden og sætter rammerne for, hvordan kommunen skal udvikles i den periode. Politisk og forvaltningsmæssigt opfordrer vi derfor kommunen til at se fremtidens landbrugserhverv og fødevarerproduktion langt **mere nuanceret** end hvad den traditionelle opfattelse og de nationale retningslinier for kommunal planlægning foreskriver.

Hillerød ligger i Københavns forhave og kunne også være Københavns forråds-kammer og foretrukne destination for entreprenante og ressourcerstærke iværksættere, som ønsker at videreføre erhvervslandbruget og fødevarerproduktionen. **Desværre er det svært at læse ud af kommuneplanen, at Byrådet har de visionære briller på med øje for nye bæredygtige væksteventyr inden for landbruget.**

Lydhørhed og dialog

Som interesseorganisation for landbrugserhvervet sætter vi stor pris på den lydhørhed og konstruktive dialog, vi møder i samarbejdet med Hillerød kommune. Vi håber, at dialogen kan fortsætte fremover og vi kan kun opfordre til, at den i endnu højere grad rulles ud til den enkelte lodsejer. Investeringen i den direkte dialog er givet godt ud – den skaber gensidig forståelse, ejerskab og grobund for de bedste løsninger.

Specifikke bemærkninger

Bystruktur

Erhverv

For landbrugserhvervet, er det vigtigt, at forsyningsvirksomheder (herunder grovarevirksomheder), som har særlige lokaliseringsskrav, fortsat kan udvikle sig og opretholde nem adgang for store landbrugskøretøjer. Arealer som i dag anvendes af disse virksomheder bør derfor omfattes af en beskyttelseszone, der giver mulighed for udvikling. Dette bør tilføjes i retningslinierne.

Blå- og Grøn struktur

Byrådet fremlægger i planen seks overordnede mål for den Grønne og Blå struktur. Som erhvervs- og interesseorganisation er det med beklagelse at vi kan konstatere at der alene er sat mål for hvordan naturen skal udvikles og hvordan adgangen til naturen kan forbedres. Jf. vores indledende bemærkninger savner vi et mål og en vision for hvordan der fortsat skal drives bæredygtigt landbrug og fødevarerproduktion i Hillerød. Vi har bemærket at byrådet ønsker at fremme multifunktionelle projekter, hvor både klimahensyn, miljøhensyn og landbrugsinteresser kan tilgodeses.

Som tidligere nævnt står lønsom landbrugs- og fødevarerproduktion i moderne dansk landbrug ikke i kontrast til naturpleje, biodiversitet, grundvandsbeskyttelse, klima- og miljøhensyn, men bæredygtig og lønsom fødevarerproduktion kan ikke opretholdes på udmagrede, tilgroede eller forsumpede arealer.

Landområdet – Byggeri og anlæg i Landområdet

Retningslinje 2.1.4 Saveregistreringer

Landboforeningen anerkender, at kommunen ønsker at bevare bygninger og kulturmiljøer med arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter. Men når det kommer til administration, mener vi, at hensynstagen til bevaringsværdige bygninger ikke må stå i et dominerende misforhold til den erhvervsmæssige nødvendige udvikling af landbruget uanset bedriftsstørrelse. Dyrevelfærdskrav i Hesteloven, miljø- og klimarigtig energihåndtering i driftsbygninger og stuehuse kan afstedkomme behov for ændring af eksisterende byggeri, og nedrivning af utidssvarende bygninger. Vi opfordrer til, at det kommende administrationsgrundlag må have den nødvendige fleksibilitet og lægger op til dialog om bevaring af bygningerne.

Nordsjællands Landboforening glæder sig over, at Hillerød kommune ønsker, at anlæg til VE-kilder (sol og vind) skal fremmes. Vi håber at Byrådet har for øje at administrationspraksis og rigide retningslinier ikke må sætte en stopper for den grønne omstilling.

Natur – Grønt Danmarkskort

Som udgangspunkt mener vi at naturen skal udvikles fra eksisterende natur og på de arealer, hvor der er størst potentiale. Nyudpegninger er ingen garanti for, at en ny natur med høj biodiversitet opstår, hvis ikke forudsætningerne er til stede. Nordsjællands Landboforening finder det positivt, at der i flg. planen er lagt en linie, hvor udpegningerne til Grønt Danmarkskort er baseret på faglig viden og kendskab til områdernes naturværdi samt afvejning med andre interesser i arealanvendelsen. Jf. nedenstående bør landbrugsarealer i omdrift ikke indgå i Grønt Danmarkskort.

I vejledningen til Grønt Danmarkskort (Mst.) bemærkes det, ".at det er forventningen, at kommunen planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser, eller sker begrænsninger af muligheder for udviklingen og vækst i kommunen.

Et af målene med udpegning til Grønt Danmarkskort er jo netop at lave arealreservationer til fremtidige naturprojekter. Derved vil udpegningen på sigt få indflydelse på driftsformen og dermed er udpegningen en økonomisk risikofaktor for lodsejeren allerede fra første streg.

Nordsjællands Landboforening anbefaler derfor, at enhver udpegning og ethvert projekt gennemgår en grundig faglig validering og konsekvensanalyse inden stregerne tegnes og projekter påbegyndes. Det skal samtidig sikres, at projekter ikke vil medføre beskyttelses og bufferzoner, der kan forhindre udvikling på de omkringliggende arealer. **Som tidligere nævnt, er det vigtigt for alle, at der forsat er åbne arealer, som kan dyrkes rentabelt. Vi er afhængige af fødevareproduktionen.** Vores erfaring er, at de bedste projekter er dem, hvor frivillighed, samarbejde og tæt dialog er udgangspunktet.

Udpegning af lavbundsarealer til økologiske forbindelser med begrundelse i tilsigtede synergieffekter stiller vi os tvivlende over for (se afsnit nedenfor om lavbundsarealer).

Lodsejere har fokus på biodiversiteten

Mange af vore medlemmer har allerede som del af deres driftsstrategi iværksat initiativer som tilgodeser biodiversitet og naturudvikling. Interessen for at fortsætte initiativerne er til stede, men vi hører også at lodsejere kan være tilbageholdende i bekymring for, at de bliver fastlåst og afskåret for udviklingsmuligheder på ejendommen. I Nordsjællands Landboforening glæder vi os over samarbejdet med Hillerød kommune omkring projekt faunastriber.

Skov- og Landbrug

Som nævnt i de indledende bemærkninger savner vi en vision og et mål for jordbrugserhvervene, som rækker langt ind i fremtiden. De dyrkbare arealer er under pres fra skovrejsning, naturudpegning, forsumpning, infrastruktur, byudvikling mv. **Derfor skal vi værne om det nuværende grundlag for en bærdygtig fødevarerproduktion. Vi mener, at landbrugsjord i omdrift og med høj dyrkningsværdi i flere tilfælde fejlagtigt er udpeget til lavbundsjord (se afsnit om lavbundslande).**

Lavbundsarealer

Af planen fremgår det, at flere arealer er **nyudpeget** som lavbundsområder. Sammenholder vi områderne med Landbrugsstyrelsens jordbundskort 2019, er der kunne et lille overlap med humusjorde. Derved vil det formegentlig ikke være muligt at opnå en synergieffekt i forhold til tilbageholdelse af CO₂. **Flere lavbundsarealer som stilles i forslag, drives i dag professionelt og er ikke lavtliggende jorde.**

Vi mener, at udpegningsgrundlaget skal gennemgå en grund faglig validering inden arealerne udpeges.

Nordsjællands Landboforening kan ikke acceptere den nuværende udpegningsgrundlag til lavbundsarealer.

Udpegningerne bør reduceres.

I udpegningsgrundlaget anføres det, at for arealer omkring vandløbene Havelse Å, Pøle Å og Æbelholt Å systemet er foretaget en vurdering af, hvilke arealer der terrænmæssigt vil have en afvandingsdybde på under 1,25 m, og at disse arealer vil være egnede til naturgenopretningsprojekter. Ud fra en dyrkningsmæssig betragtning mener vi, at en afvandingsdybde på 1,25 m er for restriktivt sat, da det får konsekvens for arealer som i dag har høj dyrkningsværdi og som ikke er lavtliggende. Arealer, som kan indgå i disse projekter bør have en lavere afvandingsdybde. Afskæring af dræn vil have en opstrøms negativ effekt på omkringliggende arealer og anvendelse- og dyrkningsværdien vil herefter falde.

Det anføres tillige, at nogle af lavbundsarealer også skal indgå i klimaprojekter. Nordsjællands Landboforening opfordrer til at øge fokus på åernes kapacitet og oprensning. Åerne skal kunne rumme og bortlede de store vandmængder, uden at det får konsekvenser for opstrøms arealer.

Oversvømmelser og vandmættede rodzoner skaber ikke bedre forhold for biodiversitet eller mulighed for rentabel anvendelse af landbrugsarealerne. Biodiversiteten vil nyde fremme, hvis engarealerne langs åerne kan afgræsses.

Af planen fremgår det også, at byrådet ønsker at flere lavbundsarealer i fremtiden skal genskabes som vådområder for at øge naturkvaliteten i Arresø og Roskilde Fjord. Med det formål at øge naturkvaliteten i de to recipienter, vil vi anbefale at man kigger på virkemidler, som ligger uden for dyrkningsfladen, f.eks. udledning af spildevand til hhv. Arresø og Roskilde Fjord.

For at højne naturkvaliteten og øge mængden af trædesten, hvor naturen kan udvikle sig fra, er det vores erfaring, at andre kommuner giver tilskud til oprensning af mindre vandhuller og moser. Dette forslag vil vi gerne give videre.

Alle projekter bør foregå i tæt dialog med lodsejerne og forudsættes grundig faglig validering og konsekvensanalyse.

Vandløb og søer

Jf. ovenstående bemærkninger til lavbundsarealer opfordrer Nordsjællands Landboforening byrådet til at have stor fokus på vandløbenes vandledningsevne. Årnes kapacitet og oprensning har stor betydning for, at der fremadrettet kan bortledes store vandmængder.

Jf. ovenstående bemærkninger til lavbundsarealer opfordrer vi til etablering af tilskudsordning til oprensning af mindre vandhuller og moser på private arealer.

Infrastruktur og forsyning

Stier

Vi finder det **bekymrende at man vil øge den rekreative adgang til naturen**. Uforstyrrethed kan ofte være den bedste beskyttelse af fauna og flora. Den eksisterende lovgivning giver i dag god adgang til det åbne land på markveje mv.

Forsyning- grundvand og drikkevand

Alle uden undtagelse ønsker rent drikkevand og derfor skal vi huske og glædes over, at Danmark har noget af det reneste grundvand og drikkevand i verden, sådan skal det også være i fremtiden. Som danskere skal vi også huske på, at der i dag og med international anerkendelse er en ekstrem høj grundvandsbeskyttelse og lovgivning samt faglig godkendelsesprocedure og kontrol af, hvilke hjælpemidler, der må anvendes i f.eks. fødevareproduktionen.

Vi finder det meget vigtigt, at politikere og forvaltningen lægger vægt på samarbejdet med vandværker, landmænd og virksomheder og naturligvis med udgangspunkt i fagligheden. Samtidig mener vi, at det enkelte menneske skal gøres mere bevidst om ansvaret for eget forbrug af midler både personligt, i husholdningen og i vedligeholdet af hus og have.

Vi stiller os gerne til rådighed for uddybende bemærkninger og dialog om fremtidens landbrug i Hillerød kommune.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson, Formand for Nordsjællands Landboforening

